

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΘΡΕΑ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ 1892 ΚΑΙ 1895)

Το έτος 1892 λειτούργησαν στην Κυθρέα το Παρθεναγωγείο της Αγίας Μαρίας και το Αρρεναγωγείο του Αγίου Ανδρονίκου, στις αυλές των ομωνύμων εκκλησιών. Σημειώνουμε ότι, μέχρι το 1915, η Χρυσίδα αποτελούσε ξεχωριστό χωριό, με δικό του μονοδιδάσκαλο σχολείο. Τα μαθήματα που διδάσκονταν τότε ήταν: Ελληνικά, Μαθηματικά, Ιστορικά, Γεωγραφικά. Το έτος αυτό, στο Παρθεναγωγείο της Αγίας Μαρίας δασκάλα ήταν η Δέσποινα Χ' Λούκα από την Κυθρέα και στο Αρρεναγωγείο του Αγίου Ανδρονίκου, υπηρετούσε ο δάσκαλος Γεώργιος Μιχαηλίδης. Διαβάζουμε σχετικά στην εφημερίδα «ΕΥΑΓΓΟΡΑΣ» της Λευκωσίας, ημερομηνίας 15/27 Ιουλίου 1892, ανταπόκριση από την Κυθραία, που είχε γραφεί την 5η Ιουλίου 1892: «Την Κυριακήν 5 Ισταμένου, εγένοντο προ μεσημβρίας, δημοσίως, αι ενιαύσιοι εξετάσεις της εν τω Αγίω Ανδρονίκω Σχολής των αρρένων. Μετά μεσημβρίαν δε αι εξετάσεις του Παρθεναγωγείου, του εν τω περιβόλω της Αγίας Μαρίας κειμένου. Εν τη ευρεία αιθούση της Σχολής αρρένων, προ μεσημβρίας παρόντων των εφόρων, των διδασκάλων και πλείστων κατοίκων αμφοτέρων των φύλων, μετά την θερμήν δέσιν των ιερέων, υπέρ της προόδου των εκπαιδευτικών καταστημάτων, ο διδάσκαλος κ. Γ. Μιχαηλίδης ήρξατο ερωτών και εξετάζων τους μαθητάς, εις τα δεδεδωγμένα: Ελληνικά, Ιστορικά, Γεωγραφικά, Μαθηματικά, οφτινες απήντων ευθαρσώς και λίαν καταλλήλως. Μετά δε μεσημβρίαν, άπαντες οι ανωτέρω και πλείστοι άλλοι, εξ αμφοτέρων των φύλων, συνήλθον εις την αίθουσαν του Παρθεναγω-

Κώστας Ζ. Γιαννός

γείου, όπου η διδάσκαλος Δέσποινα Χ' Λούκα, εξετάζουσα, ελάμβανε ταχέως, τας καταλλήλους απαντήσεις. Ταύτα ιδόντες και ακούσαντες ιδίοις ωσίν, άπαντες οι παρευρεθέντες, λίαν ευαρεστήθησαν και νυχήθησαν τα βελτίω. Τα δε τοιαύτα, είναι καρποί της ικανότητος και επιμελείας των Διδασκάλων και της φιλοτιμίας και ευφύϊας των μαθητών. Δί'ο η Κυθραία, είναι αξία ου μόνον καλώς κατηρτισμένων δημοτικών Σχολών, αλλά και ενός σχολείου Ελληνικού, καθώς επίσης και ενός Δημαρχείου και ενός Κωμοδικείου».

Το έτος 1895, στο Παρθεναγωγείο της Αγίας Μαρίας, υπηρετούσε η δασκάλα Πολυξένη Παπαζαχαρίου, από την Κυθρέα και στο Αρρεναγωγείο του Αγίου Ανδρονίκου, ο δάσκαλος Ιωάννης Παυλίδης, που κοινώς αποκαλείτο «δάσκαλούδι». Διαβάζουμε σχετικά, στην εφημερίδα «ΕΥΑΓΓΟΡΑΣ» της Λευκωσίας, ημερομηνίας 26 Ιουλίου 1895, ανταπόκριση από την Κυθραία: «Την 26ην Ιουλίου εγένοντο αι εξετάσεις του Παρθεναγωγείου της κωμοπόλεως Κυθραίας, όπερ διευθύνει η εγχώριος σεμνή δεσποσύνη Πολυξένη Παπαζαχαρίου. Τας εξετάσεις ταύτας, ετίμησαν διά της ευγενούς παρουσίας των, ο σπουδαίος κ. Ι. Παυλίδης (ο κοινώς δασκαλούδι καλούμενος), οι αξιότιμοι δημοδιδάσκαλοι της ειρημένης κώμης, η επιτροπή της Σχολής, πολλαί δεσποινίδες και κυρίαί, εγχώριοι και εξοκεύουσαι. Εκ των ευστόχων απαντήσεων των μαθητριών, εις τας δια-